

AKTIVNOST – DAN SIGURNIJEG INTERNETA "Just send it"

- Naziv: „Just send it“
- Tema: Zaštita privatnosti na internetu
- Dobna skupina: 15-16 godina
- Ciljevi

Provedba ove aktivnosti ima za cilj podizanje razine svijesti o zaštiti osobnih podataka s naglaskom na pažljivo, odgovorno i savjesno postupanje kojim se poštuju ljudska prava i temeljne slobode svakog pojedinca. Kroz aktivnost učenici će stvarati pozitivne digitalne tragove vodeći se načelom sigurnosti te odgovorno primjenjivati sigurnosna pravila komunikacije u online okruženju.

- Potrebni materijali: računalo ili mobilni uređaj, Internet, papir i olovka
- Scenarij radionice:

Childnet je dobrotvorna organizacija sa sjedištem u Ujedinjenom Kraljevstvu koja kroz brojne suradnje osnažuje djecu i mlade u stvaranju boljeg i sigurnijeg interneta. Pokrenuta je 1995. a brojnim sadržajima na web platformi osigurava djeci i mladima vještine potrebne za korištenje interneta na siguran i na pozitivan način. Koordinira Dan sigurnijeg interneta u Ujedinjenom Kraljevstvu i surađuje s tehnološkim tvrtkama, dobrotvornim organizacijama i obrazovnim institucijama diljem svijeta pružajući raznolike inovativne resurse i programe e-sigurnosti. Resursi Childneta uključuju alate, videozapise, nastavne planove, obiteljske aktivnosti te je svaku aktivnost moguće oblikovati i prilagoditi prema vlastitim idejama. Tako je sa ciljem obilježavanja Dana sigurnijeg interneta korištena lekcija i popratni film koji istražuju pitanje sextinga a sama je aktivnost prilagođena učenicima prvog i drugog razreda srednje škole u trajanju od 80 minuta.

Kroz aktivnosti učenici će osvijestiti pritisak vezan za slanje provokativnih ili seksualnih fotografija, slika i video uradaka te uvidjeti posljedice toga; istražujući kada su radnje prešle granicu te nudeći načine kako se postaviti i kako reagirati u ovakvim situacijama. Ovom aktivnošću pojašnjava se pojava sextinga, posljedice takvog rizičnog seksualnog ponašanja mladih i načini na koje se može preventivno djelovati na ovakvo ponašanje.

Što će učenici raditi:

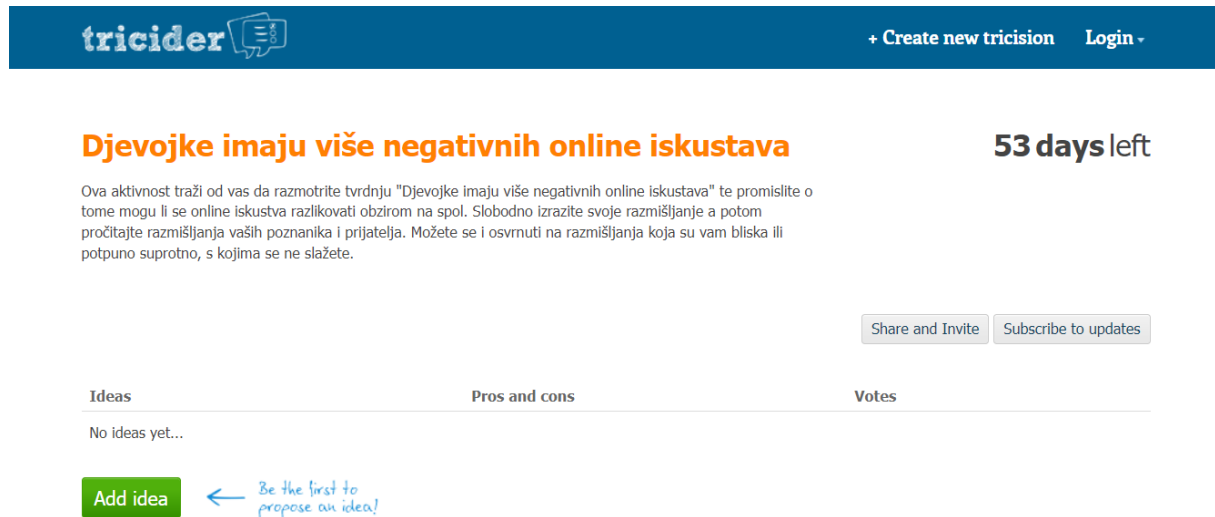
- **Razmotriti tvrdnju „Djevojke imaju više negativnih online iskustava“ (10 min)**
- **Uvodna aktivnost – o sextingu – osvijestiti činjenicu da zahvaljujući napretku tehnologije, mobilni uređaji danas omogućavaju brzo povezivanje s ljudima diljem svijeta. No uz sve prednosti moderne tehnologije, postoje i brojni izazovi i rizici, koji izazivaju zabrinutost stručnjaka i roditelja a jedan od primjera jesu sexting i sextortion (10 min)**
- **Film o posljedicama sextinga „Just send it“ (vođeni razgovor i rasprava: Zašto mladi šalju provokativne/seksualne fotografije?) (20 min)**
- **Pritisak i pristanak vršnjaka (Što možeš napraviti?) (15 min)**
- **Aktivnost: Kako pomoći Abi? (15 min)**
- **Završna aktivnost – osmisliti i objaviti savjete (10 min)**

1. Razmotri tvrdnju: „Djevojke imaju više negativnih online iskustava“

Ova aktivnost traži od učenika da razmotre navedenu tvrdnju te promisle o tome mogu li se online iskustva razlikovati obzirom na spol.

Svoja razmišljanja učenici trebaju postaviti u zajednički prostor kreiran putem alata [Tricider](#) (za potrebe ove radionice, kreiran je prostor za diskusiju).

UČENICI

The screenshot shows the Tricider website interface. At the top, there is a blue header with the Tricider logo on the left and navigation links '+ Create new tricism' and 'Login' on the right. Below the header, the main content area has a title 'Djevojke imaju više negativnih online iskustava' in orange, followed by a subtitle '53 days left'. A short description of the activity is provided. Below the text, there are two buttons: 'Share and Invite' and 'Subscribe to updates'. At the bottom, there is a section for 'Ideas', 'Pros and cons', and 'Votes'. The 'Ideas' section currently shows 'No ideas yet...' and a green 'Add idea' button with a blue arrow pointing to it and the text 'Be the first to propose an idea!'.

Slika 1 Tricider za diskusiju

Primjer realizirane aktivnosti:

<http://www.tricider.com/brainstorming/2WRD3u0VBFp>

Promislimo: (upoznati učenike s navedenim rezultatima istraživanja)

Prema Nacionalnom istraživanju o sigurnosti djece na internetu HR Kids Online iz veljače 2020. (<http://hrkids.online/prez/EUKidsOnlineHRfinal.pdf>) djeca se u korištenju na društvenim mrežama razlikuju s obzirom na spol pri čemu dječaci prednjače pred djevojčicama u korištenju Facebooka, Youtubea, Messengera i Googlea, dok su djevojčice u nešto većem broju korisnice Instagrama, Vibera, WhatsAppa i Snapchata. Do sada je 30,2% djece na internetu komuniciralo s osobom koju nisu upoznali uživo. Među njima je više dječaka (33,5%), nego djevojčica (26,6%), te najviše djece u skupini od 15 do 17 godina (50,3%), dok iza njih slijede oni u dobi od 12 do 14 godina (29,2%) te od 9 do 11 godina (10,2%). Izloženost djece seksualnim sadržajima i dječja pornografija problemi su koji unazad dvadesetak godina zaokupljaju pažnju domaće i svjetske stručne javnosti (Mitchell i sur., 2003). Rezultati istraživanja pokazuju da je tijekom 2017. godine nešto više od četvrtine djece bilo izloženo seksualnom sadržaju (ukupno 254 ispitanika). Gotovo polovica djece bila je povremeno izložena seksualnim sadržajima putem televizije, filma, časopisa ili knjiga. Na internetu se trećina učestalih izlaganja seksualnim fotografijama dogodila putem mobitela, računala, tableta ili drugog online uređaja, zatim putem pop-up prozora (29%) te gotovo četvrtina na platformama za dijeljenje fotografija. Svako 12. dijete u dobi od 9 do 17 godina primilo je poruku sa seksualnim sadržajem (poruka može uključivati riječi, slike ili video). Poruke gotovo podjednako primaju djevojčice i dječaci. Tek 4,3% roditelja je znalo da je njihovo dijete primilo seksualne poruke putem interneta.

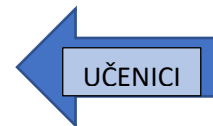
(Izvor: Lana Ciboci, Ivana Ćosić Pregrad, Igor Kanižaj, Dunja Potočnik, Dejan Vinković: Nacionalno istraživanje o sigurnosti djece na internetu HR Kids Online; veljača 2020., Zagreb)

Cilj ove aktivnosti usmjeren je u svrhu prevencije digitalnog nasilja kroz razvoj učenikove svijesti o sebi i drugima, kao i svijesti o vlastitim i tuđim potrebama. Cilj je poticati samoregulaciju, poštovanje sebe i drugih, raditi na usvajanju vještina učinkovite komunikacije te izgrađivati kod učenika sposobnost odgovornog donošenja odluka. Ovom aktivnošću učenici stječu uvjerenja da empatija vodi ka boljim odnosima s drugima te da je nasilje štetno i nedopustivo i kao takvo ne vodi kvalitetnom odnosu s drugima. Kroz analizu odgovora učenici stječu vještine kontrole i upravljanja vlastitim emocijama, impulsima i ponašanjem, reagiranjem u svrhu zaštite na neadekvatna i nasilna ponašanja drugih s ciljem uspostave i održavanja zdravih kontakata s drugim osobama.

2. Uvodna aktivnost – o sextingu

Učenici trebaju promisliti o sljedećim pitanjima:

Je li vam se nekad dogodilo da vas je neka poznata ili nepoznata osoba tražila i nagovarala da pošaljete provokativne/seksualne fotografije?
Ili vam je uporno slala poruke ili slike seksualnog sadržaja?

Saznajmo nešto više o ovom problemu! (Upoznati učenike sa navedenim sadržajem)

Što je sexting?

Kada netko spomene sexting obično se misli na primanje ili slanje: golih ili polugolih fotografija („nudes“), fotografija donjeg rublja, seksi fotografija, poruka ili videa. Primanje ili slanje poruka se najčešće odvija putem mobitela, ali i putem društvenih mreža i aplikacija. Poruke je moguće izmjenjivati s prijateljima, djevojkom, dečkom, simpatijom ili nekim koga upoznamo online. Iako ponekad dijeljenje takvih fotografija i poruka djeluje kao nevini flert, šala ili igra, važno je znati da njihovo slanje može imati ozbiljne posljedice. Materijali se mogu naći posvuda i mogu ih vidjeti svi, a mogu i poslužiti kao sredstvo ucjenjivanja. Jednom kada ovi sadržaji postanu dostupni svima, nemoguće ih je kontrolirati. Stoga je važno imati uvid u moguće posljedice sextinga i ponašati se tako da do njih ne dođe.

Jeste li znali???

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba (2019) provela je nacionalni istraživački projekt „Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih“ u kojem je sudjelovalo 1772 učenika prvih i trećih razreda gimnazija i strukovnih škola iz Zagreba, Osijeka, Rijeke, Splita i Dubrovnika. Neki od ključnih rezultata su: (Izvor: <https://www.medijskapismenost.hr/wp-content/uploads/2020/03/sexting-sextorion-1.pdf>)

- S osobom s kojom su se upoznali preko interneta dopisivalo se 68,3% adolescenata.
- 565 adolescenata, odnosno 35% mladih otišlo je na susret s osobom koju su upoznali preko društvenih mreža.
- Pornografiju je gledalo 53% adolescenata.
- Najčešće se o seksualnim odnosima informiraju preko prijatelja (58,5%) i interneta (36,3%), a u manjoj mjeri od roditelja (16,9%) ili stručnjaka u školi (12,8%).

Kada je riječ o sextingu i sextortionu, rezultati ukazuju na sljedeće:

- 58,6% adolescenata primilo je poruke seksualno izazovnog sadržaja.
 - Pod utjecajem alkohola seksualno izazovan materijal razmjenjivao je gotovo svaki deseti adolescent.

- 42,3% adolescenata razmjenjivalo je s drugima seksualno izazovne poruke, fotografije ili videouratke.
- Od mladih koji su sekstali, 16,7% to je činilo samo s jednom osobom, 17% s tri osobe ili više njih, a 3,3% s potpuno nepoznatima.
- Gotovo polovina adolescenata nikada nije rekla pošiljatelju da prestane bez obzira na to kako su se osjećali.
- 17% adolescenata kaže da su prosljeđivali seksualno izazovan video ili fotografiju poznanika bez njegova pristanka.
- Gotovo svaki peti adolescent sekstao je pod nagovorom ili prisilom.
- 5,4% adolescenata razmjenjivalo je seksualno izazovan materijal sa znatno starijom osobom.
- O sextingu ni s kim ne razgovara oko 64,3% adolescenata.
- Mladići više od djevojaka šalju seksualno eksplicitne sadržaje, drugih, sebe, partnera i poznanika s pristankom te osobe ili bez.

(Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba: Rezultati nacionalnog istraživačkog projekta "Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih", siječanj 2020., <https://www.poliklinika-djeca.hr/istrazivanja/rezultati-nacionalnog-istrazivackog-projekta-drustvena-online-iskustva-i-mentalno-zdravlje-mladih/>)

Prilog: Video zapis A1 - DeShame - istraživanje - Centar za sigurniji Internet
<https://www.youtube.com/watch?v=Pp00OqVbngA>

Preliminarni rezultati istraživanja: Međunarodno istraživanje DeShame (uz Republiku Hrvatsku, provedeno je i u Danskoj, Mađarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu) u Hrvatskoj je proveo Centar za sigurniji internet, pod vodstvom izv. prof. dr. sc. Lucije Vejmelke, pokazalo je da boravak mladih na internetu nije nimalo bezopasan. Čak 1/5 srednjoškolaca svjedočila je ili doživjela seksualno uznemiravanje na internetu u posljednjih godinu dana. Više od 30 posto navodi da njihovi vršnjaci potajno fotografiraju gole, polugole ili neprimjereno odjevene osobe ili za vrijeme određene seksualne radnje te ih dijele na internetu. Također, više od 30 posto ispitanih srednjoškolaca svjedočilo je da njihovi vršnjaci dijele fotografije seksualnog sadržaja na kojima su osobe njihovih godina. Iako se mnogi susreću sa seksualnim sadržajem na internetu i seksualnim uznemiravanjem na internetu, zabrinjava podataka da više od 40 posto učenika ne bi prijavilo takvo ponašanje školi jer se boje reakcija škole, 38 posto se brine da bi prijava samo pogoršala stvari, a više od 30 posto se brine da će nastavnici u slučaju prijave misliti da pretjeruju ili dramtiziraju. Uz to, gotovo 30 posto srednjoškolaca navodi da ne bi prijavili seksualno uznemiravanje na internetu jer se brine da bi za to okrivili njih same. Čak 93 posto mladih svjedočilo je nekom obliku seksualnog uznemiravanja na internetu - od omalovažavajućih izraza koji su se koristili za opisivanje neke osobe, do seksualnih konotacija u šalama, a čak 20 posto svjedočilo je dijeljenju seksualnog sadržaja. (Izvor: <https://www.facebook.com/csihrv/> , pristupljeno 8. veljače 2022.)

Cilj ove aktivnosti je ukazati na važnost primjene pravila privatnosti, prepoznavanje potencijalnih rizičnih situacija, posebice situacija vezanih za oblike seksualnog nasilja na internetu. Učenici stječu znanja koja im omogućuju prepoznavanje značajki ponašanja predatora na internetu i situacija koje ugrožavaju ljudska prava te razvijaju vještine nužne za prepoznavanje neprimjerenog sadržaja i govora mržnje. Aktivnost razvija učenikova uvjerenja da je važno prevenirati svaki oblik nasilja na internetu i poštovati ljudska prava.

3. Film o posljedicama sextinga „Just send it“

Pogledati film:

<https://www.childnet.com/resources/pshe-toolkit/crossing-the-line/sexting/just-send-it>

UČENICI

Izvor: Childnet, “Just send it” A film about the consequences of sexting

Ukratko o filmu (trajanje 7 minuta): Abi i njezini prijatelji vole živjeti svoj online život; dijeliti dobre savjete, modne ideje i zabavne priče. Kada Abini online komentari privuku pažnju Joshua, dječaka popularnog u školi, ona postane vrlo uzbuđena. Kako se prijateljstvo raste i razvija, Joshov prijatelj potiče Joshua u naumu da zatraži i izvrši pritisak na Abi kako bi mu poslala provokativni/seksualni selfi. Budući Abi nije sigurna treba li to učiniti, zatraži savjet svojih prijatelja. Različita mišljenja i sve veći pritisak Joshua ubrzo je potiču da se predomisli i fotografira. Iako Josh namjerava izbrisati fotografiju, njegov prijatelj Brandon presreće sliku i šalje je drugima na mreži, što Abi izaziva veliku nevolju.

3.1. Odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. Je li ova priča realna?
2. U ovom filmu, tko je i kada „prešao granicu“?
3. Zašto Josh spominje moguće sudjelovanje policije na kraju filma? Što mislite, tko je prekršio zakon?

UČENICI

3.2. Analiza - zbog čega mladi šalju provokativne/seksualne fotografije?

(Upoznati učenike sa navedenim sadržajem)

Do sextinga može doći iz više razloga, a neki od njih su: mišljenje da svi to rade, dokazivanje vlastite seksualnosti, pritisak vršnjaka, dečka/cure ili simpatije, uznemiravanje, prijete i ucjene od poznate ili nepoznate osobe, želja za nečijim odobravanjem, potpuno povjerenje u osobu u koju smo zaljubljeni, veza na daljinu, ponos na svoje tijelo i želja da se podijeli s drugima osjećaj da to dugujemo osobi s kojom smo u vezi.

Važno je educirati mlade o tome kako oduprijeti se pritisku vršnjaka i pri tome zadržati samopoštovanje, ali ih je također važno informirati da je ukoliko su mlađi od 18 godina, sexting protiv zakona. Ako je obaviještena, policija će poduzeti zaštitni pristup prema onima koji su uključeni, što znači prioritet je dobrobit djeteta / uključene djece. No, ovisno o situaciji, mladi trebaju znati da mogu postojati pravne posljedice te je važno osvijestiti ih i o moralnoj ali i pravnoj odgovornosti.

Seksualno eksplicitne fotografije na kojoj su maloljetnici, predstavljaju kazneno djelo te čak i autori fotografija koji su snimali sami sebe mogu doživjeti zakonske sankcije. Ovim se posljedicama pridružuju i odavno poznate – negativne reakcije, ogovaranje, pa i vršnjačko nasilje potaknuto objavljivanjem sadržaja poruka ili širenjem seksualno eksplicitnih fotografija.

Prema rezultatima nacionalnog istraživačkog projekta “Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih”, siječanj 2020., više od polovine mladih o sextingu ne razgovara ni sa kim, oko trećine mladih razgovara s prijateljima, 2.8% s roditeljima, 2.2% s nekim preko interneta, a 0.3% sa stručnjacima u školi.

Cilj ove aktivnosti usmjerena je na razvoj učenikova samopouzdanja ali i vještina u prepoznavanju vlastitih vrijednosti uz ponašanje sukladno pozitivnim vrednotama kao i uz promišljanje o uzrocima i posljedicama tuđih ponašanja. Učenici usvajaju ponašanja sukladno društvenim i etičkim normama. Razvijaju tehnike konstruktivnog pristupa rješavanju problema a u to rješavanje znaju uključiti i druge

aktere. Ovom aktivnošću učenici uče prepoznati rizike i prijetnje u digitalnome okruženju, promišljaju o mjerama sigurnosti kako bi se zaštitili u digitalnome okruženju te se osnažuju za korištenje mjera koje se trebaju poduzeti da se ne postane žrtva digitalnog nasilja.

4. Pritisak i pristanak vršnjaka

4.1. Odgovoriti na sljedeća pitanja

1. Abi isprva nije htjela poslati sliku Joshu. Zbog čega se predomislila?
2. Zašto je Josh tražio fotografiju? Prepoznajete li u ovome prijetnju i pritisak?
3. Je li Abi dala pristanak za svoju fotografiju kako bi bila objavljena online? U ovoj situaciji, tko je više kriv - Josh, Abi ili Brandon? Možda netko drugi?
4. Mislite li da je Josh poštovao Abi? Kako vi znate poštuje li vas dečko, djevojka ili prijatelj?
5. Neki od komentara ispod Abi-jeve fotografije sasvim su neumjesni i ružni. Stječe se dojam se da nitko od osoba koje komentiraju ne žele prikazati Josha u negativnom svjetlu. Imaš li dojam da postoje različiti standardi između djevojčica i dječaka na pr. ako dječak/mladić podijeli sliku ili ako djevojka to učini?
6. Abi prvo primi provokativnu Joshovu sliku. Što bi se dogodilo kad bi Abi odlučila podijeliti ovu sliku s drugima?

4.2. Analiza - Što možeš napraviti?

(Upoznati učenike sa navedenim sadržajem)

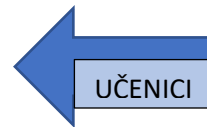
Ako postoji osoba koja na tebe vrši pritisak i traži da pošalješ sliku, zapamti da ne moraš učiniti ništa što ne želiš. Možeš blokirati tu osobu ili broj s kojeg dobivaš poruke uznemirujućeg i neugodnog sadržaja.

Ako si već podijelio/la svoju sliku s nekim, možeš pokušati iskreno razgovarati s osobom koja je primila sliku i zamoliti je da ju obriše. Ovakvi sadržaji ponekad završe online, posebno nakon prekida veza ili ako je slika dobivena ucjenom. Važno nam je da znaš da se to događa raznim tvojim vršnjacima i da smo tu za tebe ako ti se takva situacija dogodi. Policija može izbrisati sadržaj koji se našao na internetu, no važno je da prvo razgovaraš s odraslom osobom kojoj vjeruješ kako bi dobio/la pomoć.

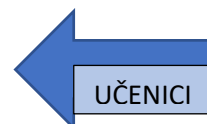
Promislite

1. Umjesto da podijeli svoju provokativnu fotografiju, što je Abi mogla učiniti kako bi dala do znanja da joj se ta ideja ne sviđa?
2. Kad je Abi otkrila da svi mogu vidjeti njenu provokativnu fotografiju, nije željela ići u školu. Na kraju je rekla mami, no s kim je još mogla razgovarati o nastaloj situaciji?
3. Što su mogli ostali učiniti kako bi pomogli Abi?
4. Što mislite da će se sljedeće dogoditi u filmu? Što se dogodi kad se Abi vrati u školu?
5. Što se dogodi kad se Abi sretne s Joshom prvi put? Bi li Abi htjela ponovno sresti Josha?

Cilj aktivnosti je da učenik razvije uvjerenje kako je važno komunicirati s drugima putem digitalnih tehnologija uvažavajući njihovu osobnost pri čemu je važna sigurnost osobnih i tuđih podataka, informacija i sadržaja. Važno je poštivanje etike u komunikaciji s drugim osobama jednako kao i u dijeljenju i korištenju tuđih informacija, podataka i sadržaja. Digitalne usluge trebaju se koristiti u svrhu komunikacije s drugim osobama, a ne u svrhu nanošenja štete i neugodnosti drugima!

5. Zadatak: Kako pomoći Abi?

Ova aktivnost traži od učenika da razmotre kako bi se stvari mogle odvijati da Abi nije poslala sliku i da je poslala drugačiji odgovor.

Simulacija situacije

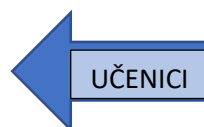
1. Zamisli da si Abi. Smisli poruku kojom bi Abi trebala odgovoriti Josh-u i Jenni. Potom se stavi u Jenninu ulogu i savjetuj Abi, što treba učiniti sa Joshovim zahtjevom za takvom slikom.
2. Odgovor unesi na radni listić <https://bit.ly/DSIradnilistić> i ispunjeni listić (ili skicu odgovora u bilježnici) priloži na padlet zid kao prilog. Poveznica na padlet zid nalazi se u sljedećoj aktivnosti.

Kroz ovu aktivnost učenik stječe znanja i vještine koje mu omogućuju stupanje u sigurnu interakciju s drugim osobama poštujući etiku u dijeljenju i korištenju tuđih informacija, podataka i sadržaja. Učenik razvija svijest o važnosti osiguravanja prava na privatnost i u skladu s tim, poštuje norme ponašanja u digitalnome svijetu prilikom interakcije s drugima, stvarajući vlastiti identitet.

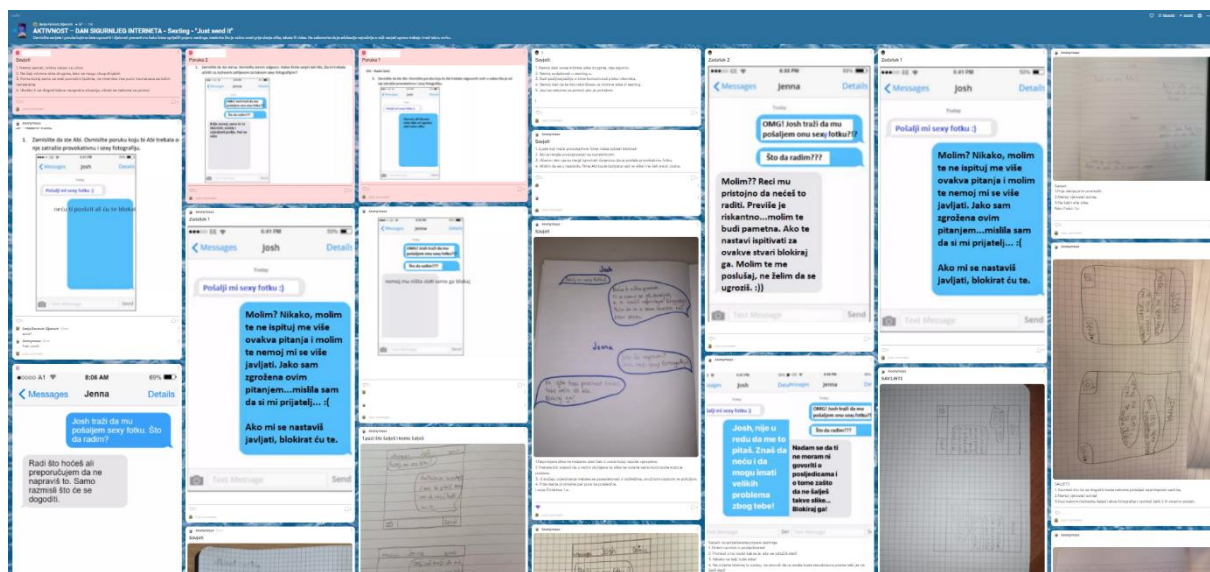
6. Završna aktivnost – osmislite i objavite savjete

Osmislite savjete i poruke kojima ćete upozoriti i djelovati preventivno kako biste spriječili pojavu sextinga. Istaknite što je važno znati prije slanja slike, teksta ili videa. Ne zaboravite da je edukacija najvažnija a vaši savjeti upravo trebaju imati takvu svrhu.

Svoje savjete zapišite na padlet zid: [Padlet](#) (za potrebe ove radionice, kreiran je prostor za diskusiju).

Primjer provedene aktivnosti:

Slika 2 Padlet zid Just send it

Cilj je aktivnosti razvijanje sposobnosti stupanja u interakciju s drugim osobama putem digitalnih tehnologija, dijeljenje informacija, podataka i sadržaja na siguran način, te održavanje kontakta s

drugim korisnicima interneta koji učenicima ne nanose štetu. Učenici stječu znanja i vještine kojima se uspješno koriste kako bi se zaštitili od različitih oblika zlouporabe osobnih podataka i digitalnog nasilja.

Dodatno:

Informacije za učenike - Kome se obratiti za pomoć?

Ako ne znate s kim bi mogli pričati o ovoj temi, imajte na umu da je Hrabri telefon uvijek tu za vas i da ga možete nazvati besplatno i anonimno na broj 116111 ili se javiti na chat <https://hrabritelefon.hr> i e-mail savjet@hrabritelefon.hr. Svi načini kontaktiranja s Hrabrim telefonom su besplatni, a djeci su osigurani anonimnost i povjerljivost, čime se nastoji povećati dostupnost i vjerojatnost da će tražiti pomoć kada im bude potrebna.

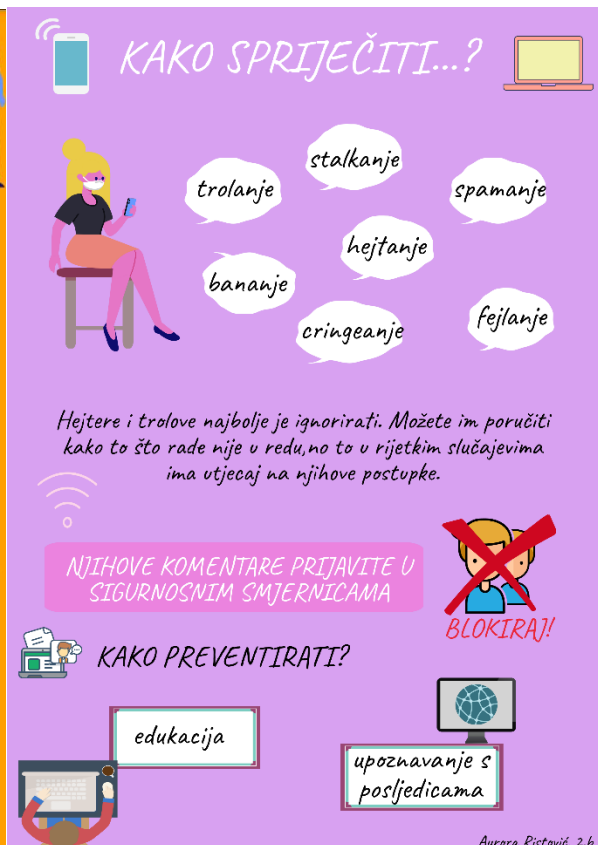
Centar za sigurniji Internet: Hotline - <https://csi.hr/hotline/>, pruža mogućnost **Anonimne** prijave ilegalnog sadržaja na internetu poput materijala sa seksualnim zlostavljanjem djece, govor mržnje, slučajeve seksualnog zlostavljanja djece, vizulani prikaz seks. zlostavljane djece, trgovina djece, drugi oblici iskorištavanja djece, rasna i druga diskriminacija te neprimjereni chat sa djecom na internetu.

Centar za sigurniji Internet: Helpline - <https://csi.hr/helpline/> i besplatni telefon za savjetovanje 0800 606 606, pružaju pomoć i podršku u slučaju nasilja preko Interneta, savjete kako se zaštititi na Internetu i kako sigurno koristiti Internet te savjete što napraviti i kako se nositi s neprimjerenim sadržajem ili kontaktom na Internetu.

RedButton <https://redbutton.gov.hr/online-prijava/7> je aplikacija hrvatske policije namijenjena prijavljivanju nezakonitih internetskih sadržaja (čak i onih kod kojih samo sumnjate u zakonitost) koji se odnose na različite oblike iskorištavanja ili zlostavljanja djece. *Primjerice: nezakonit je svaki sadržaj koji prikazuje osobu mlađu od 18 godina u seksualno eksplicitnom ponašanju koje uključuje i fotografije intimnih dijelova tijela djeteta. Nezakonito je objavljivanje fotografija drugih maloljetnih osoba bez njihova znanja i odobrenja ukoliko takve fotografije djeteta mogu izvrći poruzi ili ruglu. Neprimjereni su sadržaji u kojima se potiču negativna, neprijateljska ponašanja, ogovaranja, ismijavanja, isključivanja, uvredljiva i nepristojna komentiranja u nekim situacijama takva ponašanja mogu imati i obilježja kaznenog djela ili prekršaja.*

Moj doprinos stvaranju boljeg i sigurnijeg interneta: Izradite digitalni sadržaj (plakat, strip, video zapis...) povodom Dana sigurnijeg interneta 2022. i priložite ga na zajednički Padlet zid Dan sigurnijeg interneta 2022/Safer Internet Day 2022

<https://padlet.com/sanjapavlovicsijanovic/mp3k4tm5uw6j3799>

Slika 3 Kako spriječiti trolanje, stakanje, spamanje, bananje, hejtanje, fejljanje, cringeanje?

Slika 4 Kako spriječiti grooming, sexting, hoaxing i sextortion?

Video zapisi: Kako spriječiti grooming, sexting, hoaxing i sextortion? <https://vimeo.com/673979124> & <https://vimeo.com/673980242>

Literatura:

Resources Crossing the Line: PSHE toolkit; Sexting -"Just send it" , Childnet <https://www.childnet.com/resources/pshe-toolkit/crossing-the-line/sexting/>

Lana Ciboci, Ivana Čosić Pregrad, Igor Kanižaj, Dunja Potočnik, Dejan Vinković: Nacionalno istraživanje o sigurnosti djece na internetu HR Kids Online; veljača 2020., Zagreb, <http://hrkids.online/prez/EUKidsOnlineHRfinal.pdf>

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba: Rezultati nacionalnog istraživačkog projekta "Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih", siječanj 2020., <https://www.poliklinika-djeca.hr/istrazivanja/rezultati-nacionalnog-istrazivackog-projekta-drustvena-online-iskustva-i-mentalno-zdravlje-mladih/>